

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 11819/05

Kadriye AKTAŞ (KURU) ve Diğerleri / Türkiye

Başkan,

Valeriu Grițco,

Yargıçlar,

Stéphanie Mourou-Vikström,

Georges Ravarani,

ve Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Hasan Bakırcı'nın katılımıyla, 11

Ekim 2016 tarihinde Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Yukarıda belirtilen 15 Mart 2005 tarihli başvuruyu göz önünde bulundurarak,

Davalı Hükümetin görüşlerini ve başvuranın karşı görüşlerini dikkate alarak,

Yapılan müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

1. Başvuranlar Kadriye Aktaş Kuru, Abdulkadir Kuru, Dürdane Kuru, Kemal Kuru, Mehmet Ali Kuru, Muammer Kuru, Bekir Kuru, Cemalettin Kuru, Saadettin Kuru, Cumhuriyet Yıldırım, Lütfiye Yıldırım, Aysel Yıldırım, Münevver Yıldırım ve Yüksel Yıldırım on dört adet Türk vatandaşı olup; sırasıyla 1947, 1953, 1955, 1962, 1966, 1940, 1927, 1933, 1929, 1937, 1944, 1949, 1950 ve 1946 doğumludur. Mahkeme nezdinde Ankara barosuna kayıtlı Avukat N. Başoğlu tarafından temsil edilmişlerdir. Türk Hükümeti (“Hükümet”) ise kendi temsilcisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın koşulları

2. Dava konusu olaylar, taraflarca ibraz edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

3. 10 Temmuz 1954 yılında, kısmi olarak başvuranlara ait olan 1600 parsel numaralı arazinin bulunduğu Ankara ilinin Yenimahalle ilçesinde kadastro ölçümü gerçekleştirilmiştir.

4. Başvuranlar, 7 Nisan 1983 tarihinde, Tapulama Mahkemesi nezdinde Devlet Hazinesi aleyhine dava açmış ve gerçekleştirilen kadastro ölçümünün sonuçlarına itiraz etmişlerdir.

5. Bu süre zarfında, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü ihtilaf konusu arazinin kamulaştırılmasına karar vermiştir. 15 Aralık 1983 tarihinde, yargılama işlemleri Tapulama Mahkemesi nezdinde halen devam etmekte iken, noter aracılığıyla yapılan tebligatla başvuranlara kamulaştırma kararı resmi olarak tebliğ edilmiştir. Söz konusu tebligatta, kamulaştırma bedeli olarak söz

konusu zamanda yaklaşık 32,200 avroya tekabül eden 6.225,000 eski Türk lirası (TL)¹ belirlendiği belirtilmiştir.

6. Başvuranlar, 29 Aralık 1983 tarihinde, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde dava açmış ve kamulaştırma bedelinin yanı sıra 26.975,000 eski Türk Lirası (yaklaşık 135,250 avro) talep etmişlerdir. Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi, 22 Mart 1984 tarihinde, Tapulama Mahkemesi nezdindeki davayı bekletici mesele yapmıştır.

7. Ankara Tapulama Mahkemesi, 15 Kasım 2000 tarihinde, davayı kısmi olarak kabul etmiş ve dava konusu arazinin 17,084 metrekareye tekabül eden bölümünün tapu sicilinde başvuranlar adına tescil edilmesine karar vermiştir. Ankara Tapulama Mahkemesinin kararı, Yargıtay tarafından onanmış ve 28 Ağustos 2001 tarihinde kesinleşmiştir.

8. Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi, başvuranlara, 14 Ekim 2004 tarihinde, yasal faiziyle birlikte, ilave tazminat olarak 4.271,000 eski Türk lirası (söz konusu zamanda yaklaşık 3 avro) ödenmesine karar vermiştir. Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi kararında, başvuranların ilk meblağın ıslahına yönelik başvuruda bulunmadıklarını belirtilmiştir. Başvuran, bu kararı temyiz etmemiş ve söz konusu karar, 12 Ocak 2005 tarihinde kesinleşmiştir.

B. İlgili iç hukuk ve uygulama

9. Aşağıda bahsedilecek olan (13. paragraf) Tazminat Komisyonuna ilişkin iç hukuk ve uygulamaya ilişkin açıklamalara, *Turgut ve Diğerleri / Türkiye* (k.k.), no. 4860/09, 26 Mart 2013; *Demiroğlu / Türkiye* (k.k.), no. 56125/10, 4 Haziran 2013; ve *Yıldız ve Yanak / Türkiye* (k.k.), no. 44013/07, 27 Mayıs 2014 kararlarından erişilebilir.

¹ 1 Ocak 2005 tarihinde eski Türk Lirası yerine Türk Lirası yürürlüğe girmiştir. 1 Türk Lirası = 1.000,000 Eski Türk Lirası

ŞİKÂyetLER

10. Başvuranlar, Sözleşme'ye Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesi uyarınca, kendilerine yetersiz miktarda kamulaştırma bedeli verilmesi nedeniyle davalı devletin mülkiyet haklarını ihlal etmesinden şikâyetçi olmuşlardır.

11. Aynı madde hükmüne atıfta bulunan başvurular, ilk başta hükmedilen ve daha sonra kendilerine ödenmesi kararlaştırılan kamulaştırma bedellerinin ödenmemesinden şikâyetçi olmuşlardır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Kamulaştırma bedeline ve ilave kamulaştırma bedelinin ödenmemesine ilişkin Sözleşme'ye Ek 1 No'lu Protokolün 1. maddesinin ihlal edildiği iddiası hakkında

12. Başvuranlar, Sözleşme'ye Ek 1 No.'lu Protokolün 1. maddesi uyarınca, ulusal yargılamaların uzunluğu nedeniyle, ulusal mahkemelerce hükmedilen kamulaştırma bedelinin arazilerinin piyasa değerinin oldukça altında olmasından ve Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün, arazilerinin kamulaştırılması karşılığında lehlerine hükmedilen ilave bedelin ödemesini yapmamasından şikâyetçi olmuşlardır.

13. Hükümet, 6384 sayılı Kanun uyarınca, yargılamaların uzunluğu ve kararların icra edilmemesine ilişkin olarak yapılan başvuruların incelenmesi için Türkiye'de yeni bir Tazminat Komisyonu kurulduğunu belirtmiştir. Hükümet ayrıca, Tazminat Komisyonu'nun görev alanının daha sonra 16 Mart 2014 tarihinde kabul edilen bir kararname ile genişletildiğini ve Tazminat Komisyonunun, diğer hususların yanı sıra, enflasyon etkisi ve yargılamaların uzunluğu nedeniyle kamulaştırma bedelinin miktarında değer kaybı olduğuna yönelik iddiaları inceleme yetkisinin olduğunu kaydetmiştir. Hükümet, bu bağlamda, Tazminat Komisyonuna başvurmadıkları için başvuranların iç hukuk yollarını tüketmediğini ileri sürmüştür.

14. Mahkeme, Hükümet tarafından da belirtildiği üzere, Türkiye’de *Ümmühan Kaplan / Türkiye* (başvuru no. 24240/07, 20 Mart 2012) pilot karar usulüne ilişkin başvurunun ardından yeni bir iç hukuk yolunun mevcut olduğunu dikkate alır. Mahkeme, daha sonraki *Demiroğlu / Türkiye* ((k.k.), no. 56125/10, 4 Haziran 2013) ve *Yıldız ve Yanak / Türkiye* ((k.k.), no. 44103/07, 44013/07, 27 Mayıs 2014) kararlarında, başvuranlar iç hukuk yollarını yani anılan yeni hukuk yolunu tüketmedikleri için başvuruların kabul edilemez olduğuna karar vermiştir. Mahkeme, bu kararı verirken, özellikle, söz konusu yeni hukuk yolunun; yetkililerin yargı kararlarını icra etmemesine ve kamulaştırma davalarında hükmedilen meblağlardaki değer kaybına ilişkin şikâyetler bakımından, ilk bakışta erişilebilir ve makul bir çözüm sunacak nitelikte olduğu kanısına vardığını belirtmiştir.

15. Mahkeme; *Ümmühan Kaplan* (yukarıda anılan karar, §77) davasında verdiği kararda, normal usul uyarınca Hükümete iletilmiş olan bu tür başvuruları, bu hususa rağmen, inceleyebileceğine vurgu yaptığını belirtir.

16. Ancak, Hükümetin, başvuranların 6384 sayılı Kanun ile tesis edilen yeni hukuk yolundan faydalanmadıklarına ilişkin yaptığı ilk itirazları dikkate alan Mahkeme, yukarıda anılan *Demiroğlu ve Yıldız ve Yanak* davalarında vardığı sonucu yineler.

17. Mahkeme, yukarıdaki hususlar ışığında, başvurunun bu bölümlerinin, Sözleşme’nin 35 §§ 1 ve 4. maddesi uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle reddedilmesi gerektiği sonucuna varır.

B. İlk hükmedilen kamulaştırma bedelinin ödenmemesine ilişkin Sözleşme’ye Ek 1 No’lu Protokolün 1. maddesinin ihlal edildiği iddiası hakkında

18. Başvuranlar, ilk hükmedilen kamulaştırma bedelinin kendilerine ödenmemesi nedeniyle Sözleşme’ye Ek 1 No’lu Protokolün 1. maddesinin ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

19. Elindeki tüm belgeler ışığında ve şikâyet konusu husus kendi yetki alanı içerisinde olduğu ölçüde Mahkeme, söz konusu şikâyetin, Sözleşme

veya Protokollerinde belirtilen hak ve özgürlüklere ilişkin bir ihlal teşkil etmediği kanaatine varmıştır. Bu doğrultuda, Mahkeme, Sözleşme'nin 35 §§ 3 (a) ve 4. madde hükümleri uyarınca, başvuruyu açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle reddetmiştir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce dilinde tanzim edilmiş ve yazılı olarak 17 Kasım 2016 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Valeriu Gritco
Başkan